

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat Societatea cu Răspundere Limitată „ATD-Unic”, reprezentată de avocații Guțu Valentin și Guțu Tatiana,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „ATD-Unic” împotriva Biroului Vamal Centru, Serviciul Vamal, terț de Societatea cu Răspundere Limitată „Broker-Universal” cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 9 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-437/23)

NR. PIGD 2-20019833-01-3ra-13042023)

Instanța de apel nu a furnizat o motivare adecvată și clară la toate argumentele și circumstanțele invocate

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: I. Barbacaru)
Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

8 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „ATD-Unic”, reprezentată de avocații Guțu Valentin și Guțu Tatiana

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc , *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 11 februarie 2020, SRL „ATD-Unic” a depus acțiune în instanța de contencios administrativ împotriva Biroului Vamal Centru și Serviciul Vamal, terț SRL „Broker-Universal” cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivare, a indicat că în perioada 15.05.2015 - 29.09.2015 a importat în Republica Moldova mărfuri agricole - motosăpătoare dezasamblate tip Weima de diferite modele, clasificate la poziția tarifară 84322950, exportator fiind ChongqingWima Agricultural Machinery Co” Ltd, China, care, prin intermediul SRL „Broker Universal”, au fost vămuite conform următoarelor declarații vamale: DV3019I7794 din 15 mai 2015; DV3019I9704 din 22 iunie 2015; DV3019I2681 din 7 august 2015 și DV3019I16132 din 29 septembrie 2015.

3. Reclamanta a invocat că, în condițiile art. 164² Cod Vamal, în cadrul procedurii de vămuire a mărfurilor, brokerul vamal are obligația să declare mărfurile conform procedurii stabilite de legislația vamală, să asigure completarea corectă a documentelor vamale în conformitate cu legislația vamală, să prezinte, la cererea colaboratorului vamal, documente sau alte date suplimentare necesare pentru vămuire etc.

4. În urma controlului ulterior efectuat de către Biroul Vamal Centru în privința corectitudinii clasificării mărfurilor au fost întocmite deciziile de clasificare a mărfurilor nr. 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238 din 5 noiembrie 2019, prin care a fost reclasificat codul mărfurilor vamale din 843229500 în 870110000, deciziile date fiind expediate în adresa reclamantei la 7 noiembrie 2019 și recepționate la 11 noiembrie 2019. La 15 noiembrie 2019, au fost contestate deciziile Serviciului Vamal și a expus dezacordul față de actele organului vamal. Prin răspunsul Serviciului Vamal nr.28/11-20571 din 13 decembrie 2019 reclamanta a fost informată că în urma necesității examinării „multiaspectuale” a contestației înaintate, în temeiul art. 290 alin. (2) Cod vamal, Serviciul Vamal prelungește termenul de examinare a contestației cu 30 zile din data expirării termenului inițial, iar prin răspunsul Serviciului Vamal nr.28/11-439 din 13 ianuarie 2020 s-a invocat că clasificarea ulterioară a mărfurilor s-a stabilit corect și motive pentru satisfacerea contestației, adică anularea și suspendarea deciziilor de clasificare, nu există, răspunsul respectiv fiind recepționat la 16 ianuarie 2020.

5. Biroul Vamal Centru, în persoana lui Dîru Sergiu - Inspector principal, Secția control ulterior, efectuând reverificarea declarațiilor vamale în partea corectitudinii

clasificării mărfurilor importate (113RDVS) a întocmit la 18 decembrie 2019 procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale 106.19/2-R, prin care s-a stabilit clasificarea eronată a mărfurilor și s-a dispus recalcularea drepturilor de import totale în sumă de 1 222 377 lei (TV- 329 481,75 lei și TVA – 892 895,57 lei), pe care reclamanta l-a contestat la 24 decembrie 2019, invocând ilegalitatea în fond și procedural a actului administrativ și a solicitat anularea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale și suspendarea executării acestuia până la finalizarea procedurii de executare, însă un răspuns din partea organului vamal la aceasta contestație în termenul legal de 30 zile nu a fost întocmit. Fiind ignorate ambele contestații, la 24 decembrie 2019 Biroul Vamal Centru a adoptat decizia de regularizare nr. 1736 (în pofida faptului că actele administrative au fost contestate) și a stabilit că suma totală a drepturilor de import spre încasare de la reclamantă constituie 2 038 057,32 lei. Nefiind de acord cu decizia de regularizare nr. 1736 din 24 decembrie 2019, reclamanta a contestat-o la 2 ianuarie 2020 și a solicitat anularea acesteia pe motiv de ilegalitate și tardivitate și suspendarea executării actelor administrative până la soluționarea procedurilor de contestare, iar prin răspunsul Serviciului Vamal nr.28/11- 1041 din 24 ianuarie 2020 s-a refuzat în soluționarea cerințelor SRL „ATD-Unic”, invocându-se formal respectarea prevederilor legale a autorității vamale.

6. Prin decizia Biroului Vamal Centru nr.03 din 13 ianuarie 2020 s-a inițiat procedura de executare silită în privința reclamantei privind încasarea mijloacelor bănești de pe conturile bancare ale plătitorului vamal, cu urmărirea bunurilor, prin aplicarea de interdicții și/sau sechestrare. Modalitatea și termenul de contestare nu a fost indicat. Decizia menționată, cu scrisoarea de însoțire nr. 427 din 14 ianuarie 2020, a fost expediată în adresa reclamantei la 20 ianuarie 2020, fapt confirmat prin copia plicului poștal, iar prin notificarea nr.780 din 20 ianuarie 2020 a fost informată despre dispoziția nr.2 privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale plătitorului SRL „ATD-Unic”.

7. La 28 ianuarie 2020, în baza deciziei de regularizare nr.1736 din 24 decembrie 2019, din contul reclamantei a fost extrasă suma de 2 038 107,32 lei.

8. Toate actele administrative le consideră ilegale, tardive și neîntemeiate, motiv pentru care solicită anularea acestora, cu restituirea sumei încasate prin procedura de executare silită.

9. Referitor la anularea deciziilor de clasificare a mărfurilor nr. 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238 din 5 noiembrie 2019, reclamanta susține că în urma controlului ulterior din luna noiembrie 2019, în lipsa unor informații noi, Biroul Vamal Centru a atribuit mărfurilor supuse vămuirii în perioada 05.05.2015 - 07.08.2015 o poziție tarifară eronată, modificând poziția stabilită anterior 8432 (motosăpătoare) în poziția 8701 (tractor motocultor).

10. Conform anexei nr. 4 la Regulamentul privind decizia de clasificare a mărfurilor, aprobat prin ordinul Serviciului Vamal nr.296-0 din 19 august 2016, decizia de clasificare trebuie să conțină „descrierea detaliată a mărfii ce permite identificarea și clasificarea acesteia conform Nomenclaturii combinate a mărfurilor, actele pe baza cărora s-a identificat marfa de ex: fotografii, pașaportul tehnic, raportul de expertize”, iar în lipsa unei expertize tehnice în baza căreia să fie stabilită

încadrarea corectă a poziției tarifare în baza parametrilor tehnici a mărfurilor, este imposibil de reîncadrat mărfurile din oficiu, de către organul vamal. Reclamanta a invocat că, potrivit normelor metodologice privind clasificarea motocultoarelor și mașinilor autopropulsate agricole, aprobate prin ordinul Serviciului Vamal nr. 127-0 din 18 aprilie 2016, la poziția 8432 „Mașini, aparate și dispozitive agricole, horticoale sau silvicoale pentru pregătirea sau lucrarea solului sau pentru culturi; tăvăluguri pentru peluze sau terenuri de sport” se clasifică mașinile în care infrastructura motrice, dispozitivele de comandă, organele de lucru ca și dispozitivele lor de manevrare sunt în principal concepute unele pentru altele în așa fel încât să formeze un ansamblu mecanic omogen.

11. La mașinile din această categorie partea de tracțiune și mașina propriu zisă formează un ansamblu inseparabil (de exemplu pluguri motorizate, motosăpătoare etc.). Astfel că, anume un ansamblu inseparabil (fără posibilitatea desfacerii sau schimbării combinațiilor în care se utilizează) se prezintă mașinile înscrise în declarațiile vamale : DV nr. 3019I7794 din 15 mai 2015 - motasapator Weima WM500, DV nr. 3019I7794 din 15 mai 2015 - motasapator Weima WM900, DV nr. 3019I9704 din 22 iunie 2015 - motasapator Weima WM1100B, DV nr. 3019I9704 din 22 iunie 2015 - motasapator Weima WM1100BE, DV nr. 3019I9704 din 22 iunie 2015 - motasapator Weima WM1100BE-2, DV nr. 3019I9704 din 22 iunie 2015 - motasapator Weima WMX650, DV nr. 3019I12681 din 07 august 2015 - motasapator Weima WM900, DV nr. 3019I12681 din 07 august 2015 - motasapator Weima WM500, DV nr. 3019I12681 din 07 august 2015 - motasapator Weima WM1100C, DV nr. 3019I16132 din 29 septembrie 2015 - motasapator Weima WM1100A, DV nr. 3019I16132 din 29 septembrie 2015 - motasapator Weima WM1100AE.

12. Reclamanta considera că, atribuirea modelelor respective poziției tarifare de 870110000 se prezintă drept una contrară prevederilor normelor respective, dar și nomenclurii combinate a mărfurilor. Aceiași concluzie reiese și din aplicarea notelor explicative la nomenclatura combinată a mărfurilor, aprobate prin ordinul Serviciului Vamal nr. 118-0 din 30 martie 2017, care în privința poziției 8701 prevăd că se clasifică motoarele/mecanismele descrise în notele explicative ale Sistemului armonizat aferente poziției 8701, al șaselea și al șaptelea paragraf inclusiv motocultoarele cu șenile. Acest tip de tractor este utilizat de obicei în horticultură. Aparatele interschimbabile destinate a fi utilizate cu un tractor motocultor (grape, pluguri) urmează regimul lor propriu, chiar dacă sunt montate pe tractorul motocultor.

13. Afirmă că nici una din deciziile enumerate nu fac nici o referință la redacția Legii nr. 172 din 25 iulie 2014 pe care se bazează decizia respectivă. Totodată, prin Legea nr. 275 din 29 noiembrie 2018, nomenclatorul mărfurilor a fost modificat esențial, fiind aliniat la sistemul armonizat nou, iar modul de clasificare a unor și același mărfuri se deosebește esențial în dependență de redacția Legii nr. 172/2014 ce se aplică.

14. Reclamanta a susținut că, practic toate declarațiile din lista celor menționate în deciziile de clasificare contestate, au fost repartizate pe culoarul „roșu” de control, mărfurile fiind supuse unui control vamal fizic și documentar minuțios și, reieșind

din faptul că toate acestea au fost validate de către inspectorii vamali, se prezumă lipsa presupuselor încălcări, și corelativ se atestă corectitudinea atribuirii poziției tarifare.

15. Astfel că, distinct de clasificarea eronată a mărfurilor, organul vamal a comis ilegalități și în cadrul procedurii de emitere a deciziilor, deoarece potrivit prevederilor legale, dreptul autorităților vamale de a emite decizii de clasificare a mărfurilor nu este un drept absolut, acesta fiind limitat atât sub aspectul procedurii, cât și în timp. Conform art. 141² Cod vamal, decizii de clasificare a mărfurilor se pot pronunța doar până la acordarea liberului de vamă (alin. 21); sau - după acordarea liberului de vamă (alin. 22), însă cu respectarea strică a prevederilor art. 141² alin. 2¹¹, termenul maxim stabilit pentru efectuarea controlului suplimentar și emiterea deciziei de clasificare nu va depăși 90 de zile calendaristice de la data ridicării mărfurilor din vamă. Alineatul respectiv nu face nici o referire la alte alineate sau articole, iar formularea sa nu este condiționată de aplicare în cadrul unei proceduri speciale - altfel zis, termenul respectiv este stabilit pentru toate deciziile de clasificare, indiferent dacă acestea implică sau nu procedura de amânare a stabilirii definitive a codului mărfurilor. Prin urmare, aplicarea termenului-limită menționat este obligatorie pentru orice decizie de clasificare a mărfurilor, astfel încât emiterea unor decizii de clasificare peste perioada de 90 de zile calendaristice de la data ridicării mărfurilor din vamă se prezintă drept una ilegală.

16. A mai invocat reclamanta că deciziile de clasificare au fost emise și tardiv, deoarece potrivit art. 181 alin. (4) Cod vamal, organul vamal este în drept să modifice declarația vamală, din oficiu și cu înștiințarea declarantului, într-o perioadă de 4 ani de la data depunerii acesteia, dacă modificarea respectivă nu generează obligații vamale.

17. Prin urmare, se indică că în speță, modificarea declarațiilor vamale menționate supra este imposibilă reieșind din neîntrunirea ambelor condiții: - termenul-limită de modificare a declarației este expirat și - modificarea respectivă generează obligații vamale, astfel încât reclamanta constata o imposibilitate obiectivă și legală de modificare a declarațiilor vamale, ceea ce atrage nulitatea deciziilor de clasificare a mărfurilor din noiembrie 2019.

18. Similar, reclamanta apreciază și răspunsul Serviciului Vamal la contestația înaintat ca fiind unul pripit și lipsit de suport legal și care urmează a fi calificat ca atare.

19. Referitor la nulitatea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr.106.19/2R din 18 decembrie 2019, reclamanta afirmă că Biroul Vamal a depășit limitele obiectului controlului ulterior prin aplicarea procedurii de reverificare a declarațiilor vamale în locul unui audit post-vămuire. După cum reiese din procesul-verbal de reverificare, acesta a fost emis de Biroul Vamal Centru în cadrul unui control ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale, iar reverificarea declarațiilor vamale este o formă a controlului ulterior, definit în art. 1 pct. 21¹) Cod vamal, realizat în conformitate cu art. 181¹ alin. (1) Cod vamal, art. 185 lit.e¹) și art. 202² alin. (1) și (3) Cod vamal. Efectuarea controlului respectiv sub forma de reverificare este, în opinia reclamantei, eronat, deoarece procedura corectă aplicabilă situației reclamantei ar trebui să fie cea de audit post-vămuire.

20. În conformitate cu art. art. 181¹ alin. (2) și 185 lit.e¹) și f¹) Cod vamal, legiuitorul diferențiază două forme de control ulterior, distincte una de alta: reverificarea declarațiilor vamale și auditul post-vămuire. Fiecare categorie de control ulterior are un articol separat dedicat în Codul vamal: pentru auditul post-vămuire - art. 201¹ Cod vamal, iar pentru reverificarea declarațiilor vamale - art. 202² Cod vamal, reieșind din care, cele două forme se deosebesc după obiect și procedură: - auditul post-vămuire are drept scop verificarea respectării legislației în vigoare la momentul trecerii mărfurilor peste frontiera vamală și plasării acestora sub o destinație vamală.

21. Mai invocă, că în textul procesului-verbal nu se invocă nici o contradicție între documentele prezentate și datele din declarație vamală, lipsă a careva documente sau neconformitatea acestora, iar în calitate de unic argument în favoarea existenței a unor greșeli sunt indicate deciziile de clasificare nr. 228, nr. 229, nr. 230, nr. 231 nr. 232, nr. 233, nr. 234, nr. 235 și nr. 236, nr. 237, nr. 238 din 5 noiembrie 2019, astfel încât considera că Biroul Vamal Centru nu a realizat un audit post vămuire, a emis actele contestate cu eludarea tuturor cerințelor de procedură aplicabile auditului post-vămuire, fapt prin care a încălcat esențial drepturile reclamantei, ce a dus la emiterea procesului-verbal contestat fără nici un temei legal.

22. Biroul Vamal Centru a folosit această formă de control vamal drept un motiv și temei de reinterpretație a normelor legale aplicate anterior chiar și de organul vamal, acesta are la bază nu erorile sau contradicțiile documentare, ci schimbarea retroactivă a abordării autorității vamale cu referire la clasificarea tarifară aplicabilă. A indicat că, potrivit Codului vamal, schimbarea interpretării normelor nu reprezintă obiectul controlului la reverificarea declarațiilor vamale, ce rezultă în concluzia referitoare la lipsa oricărui temei juridic de efectuare a acestui control și, în consecință, a întocmirii procesului-verbal contestat.

23. Suplimentar mai susține, că actul contestat urmează a fi anulat și pe motivul că la baza emiterii procesului-verbal au stat acte primare ilegale și tardive (și suspendate), ale organului vamal și, pe cale de consecință, și acesta urmează a fi anulat ca fiind un act ilegal.

24. În privința admiterii pretenției cu privire la nulitatea deciziei de regularizare nr. 1736 din 24 decembrie 2019, reclamanta a comunicat că la 24 decembrie 2019, Biroul Vamal Centru în baza pct.3 lit. a) și c) din ordinul Serviciului Vamal nr. 333-O din 31 iulie 2014, cu privire la clasificarea eronată a mărfurilor și procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 106.19/2-R din 18 decembrie 2019, a emis decizia de regularizare nr. 1736 din 24 decembrie 2019, în baza căreia suma totală a drepturilor de import spre încasare de la SRL „ATD-Unic” constituie - 2 038 057,32 lei.

25. În virtutea faptului că decizia de regularizare a fost adoptată în baza unor acte ilegale și tardive, în consecință și aceasta decizie este lovită de nulitate. De asemenea, partea reclamantă contestă și suma calculată, atât ca și quantum, cât și data din care s-a dispus încasarea acesteia, motiv pentru care consideră că urmează a fi anulate și decizia Biroului Vamal Centru nr.03 din 13 ianuarie 2020 cu privire la declanșarea procedurii de executare silită a obligației vamale a plătitorului vamal și dispoziția nr.2 privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale

plătitorului „ATD-Unic” SRL, pe motiv că conform art. 130¹ Cod vamal, executarea silită a obligației vamale se declanșează dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții : a) existența obligației vamale ajunsă la scadență, în baza unui act cu valoare executorie, inclusiv al instanței de judecată; b) neexpirarea termenelor de prescripție stabilite în prezentul cod; c) plătitorului vamal nu i-a fost intentată o procedură de insolvență prin care să i se aplice suspendarea executării datoriilor debitoare conform legislației. Pe motiv că toate actele organului vamal care au precedat și au stat la baza executării silită sunt atât ilegale, cât și prescrise, susține că și acțiunile de executare silită sunt ilegale, atât pe cale de consecință, cât și pe motiv că nu au fost întrunite cumulativ toate condiții stipulate de art.130¹ Cod vamal privind executarea silită, și anume, deoarece termenul de prescripție a survenit anterior inițierii controlului declarațiilor vamale.

26. Deoarece atât acțiunile organului emitent - Biroul Vamal Centru, cât și a organului ierarhic superior - Serviciul Vamal au încălcat legislația în vigoare și au cauzat prejudicii patrimoniale considerabile reclamantei, acest fapt urmează a fi remediat de către instanța de judecată prin anularea tuturor actelor și acțiunilor/inacțiunilor contestate și încasarea în mod solidar din contul ambilor părți a tuturor cheltuielilor de judecată pe care le va suporta în acest proces.

27. Reclamanta a solicitat anularea deciziilor de clasificare a mărfurilor nr. 228 din 5 noiembrie 2019; nr. 229 din 5 noiembrie 2019; nr. 230 din 5 noiembrie 2019; nr. 231 din 5 noiembrie 2019; nr. 232 din 5 noiembrie 2019; nr. 233 dir. 05 noiembrie 2019; nr. 234 din 5 noiembrie 2019; nr. 235 din 5 noiembrie 2019; nr. 236 din 5 noiembrie 2019; nr. 237 din 5 noiembrie 2019; nr. 238 din 5 noiembrie 2019 emise de către Biroul Vamal Centru, ca fiind tardive și neîntemeiate; anularea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 106.19/2-R din 18 decembrie 2019 emise de către Biroul Vamal Centru, ca ilegal; anularea deciziei de regularizare nr. 1736 din 24 decembrie 2019 a Biroului Vamal Centru, ca ilegală; anularea deciziei nr.3 din 13 ianuarie 2020 de executare silită și a dispoziției nr.2 din 14 ianuarie 2020 emise de Biroul Vamal Centru, ca ilegală și tardivă; a considera ilegale și neîntemeiate răspunsurile Serviciului Vamal nr.28/11-439 din 13 decembrie 2020; nr.28/11-1041 din 24 ianuarie 2020, nr.28/11-5339 din 28 aprilie 2020, precum și nesoluționarea contestațiilor din 24 decembrie 2019 și 10 februarie 2020; dispunerea restituirii în contul bancar al SRL „ATDUnic” a sumei de 2 038 107,32 lei, extrase la 28 ianuarie 2020 în temeiul deciziei nr.03 din 13 ianuarie 2020 cu privire la declanșarea procedurii de executare silită și a penalității în sumă de 14933,48 lei; încasarea în mod solidar din contul Biroului Vamal Centru și Serviciului Vamal al RM în beneficiul SRL „ATD-Unic” a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 27 776 lei.

28. La 27 mai 2020 SRL „ATD-Unic”, reprezentată de avocații Guțu Valentin și Guțu Tatiana a depus cerere de chemare în judecată concretizată, solicitând suplimentar încasarea în mod solidar de la Biroul Vamal Centru și Serviciul Vamal al Republicii Moldova a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 27776 lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

29. Prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani din 3 noiembrie 2021 s-a declarat ca fiind inadmisibilă pretenția reclamantei privind anularea deciziei

Biroului Vamal Centru nr.3 cu privire la declanșarea procedurii de executare silită a obligației vamale a plătitorului vamal din 13 ianuarie 2020.

30. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 noiembrie 2021, acțiunea înaintată de SRL „ATD-Unic” împotriva Biroului Vamal Centru, Serviciul Vamal, terț SRL „Broker-Universal”, cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și încasarea cheltuielilor de judecată, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

31. Nefiind de acord cu soluția adoptată, la 8 noiembrie 2021, SRL „ATD-Unic” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 noiembrie 2021, iar la 21 ianuarie 2022 a fost prezentat apelul suplimentar, prin care reclamanta a solicitat casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a admite integral acțiunea înaintată și a compensa cheltuielile de asistență juridică suportate în instanța de fond și în instanța de apel în sumă totală de 37776 lei.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

32. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 9 noiembrie 2022, s-a casat integral hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 noiembrie 2021, precum și încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 noiembrie 2021, emise în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de către SRL „ATD-Unic” împotriva Biroului Vamal Centru, Serviciul Vamal, terț SRL „Broker-Universal”, cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a emis o nouă decizie cu privire la respingerea acțiunii înaintate de către SRL „ATD-Unic” împotriva Biroului Vamal Centru, Serviciul Vamal, terț SRL „Broker Universal”, cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și încasarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiate.

33. În susținerea deciziei pronunțate, Curtea de Apel Chișinău a făcut trimitere la art. art.127¹³ alin. (1) și (2), 129 alin. (1)-(7), 141² alin. (1), (2), (2²) și (4), 181 alin. (1)-(4), 181¹ alin. (1)-(9), 202³ alin. (1) și (2) Cod vamal.

34. Instanța de apel și-a fundamentat și argumentat soluția pe faptul că, conform Nomenclurii combinate a mărfurilor, aprobate prin Legea nr. 172 din 25 iulie 2014 (în redacția în vigoare la data importării mărfurilor), capitolul 84 „reactoare nucleare, cazane, mașini, aparate și dispozitive mecanice; părți ale acestora”, poziția 8432 „Mașini, aparate și dispozitive agricole, horticoale sau silvicoale pentru pregătirea sau lucrarea solului sau pentru culturi; tăvăluguri pentru peluze sau terenuri de sport”, la codul poziției tarifare 84322950 (la care au fost atribuite mărfurile importate de apelantă la momentul declarării acestora organului vamal), se atribuiau „Motosăpătoarele”, iar la capitolul 87 „vehicule terestre, altele decât materialul rulant de cale ferată și tramvai; părți și accesorii ale acestora”, poziția 8701 „Tractoare (cu excepția cărucioarelor-tractoare de la poziția 8709)” la codul

poziției tarifare 870110000 (invocată de organul vamal în actele contestate) se atribuiau „Motocultoarele”.

35. Temei pentru emiterea de către Biroul Vamal Centru a deciziilor de clasificare a mărfurilor a servit faptul că, produsele importate prin declarațiile vamale susmenționate, conform documentelor de însoțire (invoice-uri și fișe tehnice a produselor) dețineau caracteristici tehnice ce permiteau tractarea de încărcături și utilizarea acestora asupra echipamentelor interschimbabil. Instanța de apel a conchis că, pentru a determina, în limita competențelor legale, legalitatea constatărilor organului vamal aferent poziției tarifare, instanța de judecată are obligația de a determina existența elementelor diferențiatore dintre „Motosăpătoare”, declarată de apelantă la momentul importului, și „Motocultoare”, determinată de către organul vamal ulterior. Conform descrierilor și definițiilor acestor categorii de mărfuri, aflate în acces public, instanța a constatat că „motocultoarele” sunt caracterizate ca fiind agregate format dintr-un tractor, de mică putere, cu una sau două roți motoare și uneltele sau mașinile agricole corespunzătoare lucrărilor pe care le efectuează, interschimbabile (plug, freză, semănătoare, remorci, etc.), pe când „motosăpătoarele” sunt caracterizate ca fiind agregate în care infrastructura motrică, dispozitivele de comandă, organele de lucru și dispozitivele lor de manevrare sunt, în principal, concepute unele pentru altele în așa fel încât să formeze un ansamblu mecanic omogen. În consecință, deoarece conform caracteristicilor tehnice a produselor importate de către apelantă, specificate în declarațiile vamale vizate, acestea permiteau atât tractarea de încărcături, cât și utilizarea echipamentelor interschimbabile, respectiv nu constituiau împreună cu acestea un ansamblu mecanic omogen, atribuirea acestora de către apelantă a poziției tarifare 84322950 „motosăpătoare” s-a realizat eronat la momentul prezentării declarațiilor vamale și, astfel, au fost determinate eronat și drepturile de import aferente în condițiile în care instanța constată cert că pentru mărfurile respective este caracteristic codul poziției tarifare 870110000 „Motocultoare”.

36. Astfel, instanța de apel a catalogat că, organul vamal just a stabilit prin deciziile contestate codul mărfurilor importate de apelantă ca fiind 870110000 „Motocultoare”.

37. De altfel, instanța de apel a catalogat ca fiind neîntemeiat argumentele apelantei referitoare la faptul că organul vamal a reîncadrat mărfurile importate în altă poziție tarifară în lipsa unei expertize tehnice, conform cerințelor anexei nr. 4 la Regulamentul privind decizia de clasificare a mărfurilor, aprobat prin ordinul Serviciului Vamal nr. 296-O din 19 august 2016 (în vigoare din 07 noiembrie 2016), deoarece această normă nu impune drept condiție reîncadrarea mărfurilor în pozițiile tarifare exclusiv în baza unei expertize tehnice, ci doar enumeră lista actelor pe care urmează să se bazeze decizia de clasificare a mărfurilor, listă ce nu urmează a fi apreciată ca fiind una cumulativă sau exhaustivă, iar în speță deciziile contestate sunt axate pe fișele tehnice ale produselor și invoice-urile prezentate de apelantă la data efectuării importului mărfurilor respective.

38. Referitor la pretenția de anulare a procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 106.19/2R din 18 decembrie 2019, instanța a reținut că constatările expuse supra denotă legalitatea acestuia, iar argumentul apelantei

referitor la faptul că organul vamal nu a realizat un control ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale, ci un audit post vămuire este eronat. Curtea de Apel Chișinău a relevat că, organul vamal a efectuat un control ulterior prin metoda reverificării declarațiilor vamale sus-indicate, și nu un control ulterior prin audit post-vămuire, întocmind procesul-verbal contestat în cadrul procedurii legale de efectuare a controlului ulterior, fapt ce denotă, în cumul cu constatările expuse supra, netemeinicia pretenției apelantei privind anularea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 106.19/2R din 18 decembrie 2019.

39. Cu referire la pretenția privind anularea deciziei organului vamal de regularizare nr. 1736 din 24 decembrie 2019, prin care s-a stabilit că suma totală a drepturilor de import spre încasare din contul SRL „ATD-Unic” însumează 2 038 057,32 lei, contestată la 2 ianuarie 2020 la Serviciul Vamal (f.d.52-53, vol. I), contestație respinsă prin răspunsul Serviciului Vamal nr.28/11-1041 din 24 ianuarie (f.d.54, vol. I), instanța a reținut că decizia respectivă, corespunde exigențelor legale, iar argumentul apelantei referitor la faptul că aceasta s-ar axa pe acte ilegale și tardive este combătut prin constatările expuse supra.

40. Din aceste considerente, instanța de apel a reiterat că, apelanta a invocat eronat dispozițiile art. 130¹ Cod vamal în contextul supoziției apelantei că în speță ar fi fost expirat termenul de prescripție, deoarece supra instanța a constatat netemeinicia acestui argument. Astfel, fiind neîntemeiată și pretenția privind obligarea intimatului să restituie în contul bancar al SRL „ATD-Unic” suma de 2 038 107,32 lei.

41. Cu referire la pretențiile privind anularea dispoziției nr. 2 din 14 ianuarie 2020 privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare și a deciziei nr. 03 din 13 ianuarie 2020 de executare silită, instanța de apel a reținut că executarea silită a obligației vamale se declanșează în condițiile art. 130¹ Cod vamal. Organul vamal era abilitat prin Lege cu dreptul de a dispune suspendarea operațiunilor din conturile bancare ale apelantei și de declanșare a executării silite a obligațiunilor vamale, stabilite în baza actelor indicate anterior, legalitatea cărora denotă și legalitatea acestor din urmă acte contestate.

42. Instanța a reținut că, răspunsurile Serviciului Vamal, sunt justificate și bazate pe cadrul legal pertinent, aplicat corect de către organul vamal.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

43. La 22 noiembrie 2022, SRL „ATD-Unic”, reprezentat de avocații Guțu Valentin și Guțu Tatiana a depus recurs nemotivat, iar la 9 februarie 2023 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 9 noiembrie 2022, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

ARGUMENTELE RECURSULUI

44. În motivarea cererii de recurs, recurentul a indicat că, instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, au interpretat în mod eronat legea, au apreciat în mod arbitrar

probele; au comis erori care au dus la soluționarea greșită a cauzei, care au rezultat cu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale SRL "ATD-Unic".

45. Este arbitrară poziția instanței de apel precum, ca organul vamal în anul 2019 a reîncadrat corect la poziția tarifara 870110000, mărfurile importate de ATD-Unic SRL (în luna mai, iulie, septembrie 2015), deoarece acestea dețineau caracteristici tehnice ale „motocultoarelor”, determinate conform documentelor de însoțire (invoice-uri și fișe tehnice a produselor). Exact aceleași caracteristici tehnice și documente de însoțire ale mărfurilor importate, au permis la data importului, anul 2015 brokerului vamal și inspectorilor vamali să atribuie acestora poziția tarifara 84322950, „motosăpătoare”. Totodată menționează că, instanța de apel eronat a reținut ca mărfurile importate au funcții similare unor „tractoare”- concepute în principal pentru a trage sau a împinge alte vehicule sau încărcături, deși în realitate acestea au fost concepute în principal pentru prelucrarea solului.

46. Instanța de apel și instanța de fond au apreciat arbitrar probele și circumstanțele care se referă la regimul/culoarul vamal de control la care au fost supuse mărfurile și declarațiile vamale. Toate bunurile au trecut culoarul roșu de control, care este unul riguros, și sunt în afara oricărui control ulterior.

47. Instanțele nu s-au expus în privința Răspunsului Direcției Valoare în vama nr.3237 din 20 mai 2017, prin care s-a invocat ca: ”Normele metodologice privind clasificarea motocultoarelor și mașinilor autopropulsate agricole, aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal al KM, nr.127 din data de 18 aprilie 2016 cu privire la clasificarea motocultoarelor și mașinilor autopropulsate agricole nu au caracter retroactiv și doar începând cu 18 aprilie 2016 se utilizează clasificarea mărfurilor vizate sub codul mărfii 8701”. În pofida faptului ca devamarea mărfurilor s-a efectuat în anul 2015, la examinarea prezentei cauze și adoptarea deciziei, instanța de apel a aplicat cadrul legal cu caracter retroactiv.

48. Instanțele de contencios administrativ nu au reținut nici o normă legală care prevede posibilitatea reverificării declarațiilor vamale trecute pe culoarul roșu de control, bazându-și concluziile exclusiv pe prevederile legale care se referă la procedura de control vamal desfășurată pe culoarul albastru de control.

49. De asemenea, instanța de apel și instanța de fond urmau să aplice și termenul de prescripție prin prisma prevederilor art. 141² alin. (2) Cod vamal, care prevede termenul maxim stabilit pentru efectuarea controlului suplimentar și emiterea deciziei de clasificare nu va depăși 90 de zile calendaristice de la data ridicării mărfurilor din vamă.

50. Instanțele ierarhic inferioare au lezat dreptul recurentei la un proces echitabil, prin asigurarea tuturor garanțiilor procedurale, respectate într-un stat de drept prevăzute de art. 6 CEDO și examinării cauzei în mod obiectiv, imparțial și multiaspectuale, în condițiile în care atât în cererea de chemare în judecată, cât și în declarații și pledoariile a fost invocat faptul aplicării ilegale ale unor prevederi cu caracter retroactiv și securitatea raporturilor juridice, pe care instanțele le-au ignorat.

51. Recurentul a susținut că, prin deposedarea mijloacelor financiare în valoare de 2 052 990, 8 lei, a fost lezat în mod inadmisibil dreptul de proprietate al SRL „ATD-Unic”, care este protejat de prevederile art. 1 Protocol 1 CEDO.

POZIȚIA INTIMATULUI

52. Prin referința depusă la 3 martie 2023, Biroul Vamal a invocat că, constatările instanței de apel sunt corecte și a pledat pentru respingerea recursului.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

53. Art. XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului”.

54. Legea pentru modificarea unor acte normative (aspecte de procedură privind activitatea instanțelor judecătorești) nr. 224 din 31.07.2024 (în vigoare 16.08.2024), art. 13 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr. 64 din 30.03.2023 (în vigoare 06.04.2023), s-a completat cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„Până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua componentă, președintele Curții formează completele de judecată. Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

55. Respectiv, ținând cont de modificările operate, prezentul recurs va fi examinat, în completul de 3 judecători, format prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 119 din 28 iunie 2024.

56. Art. 195 din Codul administrativ coroborat cu prevederile art.3 alin.(3) din Codul de procedura civilă:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. (3) Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare nu are putere retroactivă”.

57. Art. 245 din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023) prevede:

„Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel” .

58. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ stabilește:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.(3¹) În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

59. În virtutea art.219 alin. (1) Cod administrativ:

”Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți”.

60. Art. 247 din Codul administrativ prevede:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințare și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”.

61. Art. 248 alin.(1) lit. d) din Codul administrativ reglementează că:

„Examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz”.

62. Art. 181¹ Cod vamal alin. (2) și (4) (în redacția, nr. 1149-XIV din 20.07.2000)

„Controlul ulterior este efectuat de organele vamale, conform procedurii stabilite de Guvern, prin auditul postvămuire sau reverificarea declarației vamale, pe o perioadă ce nu depășește termenul de prescripție stabilit la art.127 alin.(10).

În termenul prevăzut la alin.(2), organul vamal verifică orice document, registru și evidență referitoare la mărfurile provenite din comerțul internațional sau la alte operațiuni comerciale anterioare sau ulterioare aferente acestor mărfuri. Controlul poate fi efectuat la sediul declarantului, al oricărei alte persoane interesate, direct sau indirect, din punct de vedere profesional în operațiunile menționate sau la sediul oricărei alte persoane care se află în posesia acestor documente, date sau mărfuri ori deține informații în legătură cu acestea. De asemenea poate fi efectuat controlul fizic sau prelevarea de eșantioane ale mărfurilor dacă acestea mai pot fi identificate.”

63. Art. 202¹ Cod vamal (în redacția, nr. 1149-XIV din 20.07.2000) stabilește:

„Reverificarea declarației vamale se efectuează la oficiul organului vamal, este una dintre formele controlului ulterior și constă în verificarea, după acordarea liberului de vamă, a corectitudinii și caracterului complet al informațiilor furnizate într-o declarație vamală, precum și a existenței și conformității documentelor justificative anexate la aceasta, necesare plasării mărfurilor într-o destinație vamală, a altor documente aferente operațiunilor verificate de care dispune organul vamal, alt organ cu atribuții de administrare fiscală sau alte instituții și persoane.”

64. Pct.27 al Deciziei Curții Constituționale nr. 125 din 25.11.2019 prevede:

”De asemenea, Curtea menționează că reverificarea declarațiilor vamale este prevăzută și în Regulamentul Uniunii Europene nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii, transpus în legislația națională în contextul executării angajamentelor asumate de Republica Moldova prin articolul 201 din Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană. Astfel, articolul 48 din Regulamentul UE nr. 952/2013 prevede că, **în scopul controalelor vamale, autoritățile vamale pot verifica corectitudinea și caracterul complet al informațiilor furnizate într-o declarație vamală**, o declarație de depozitare temporară, o declarație sumară de intrare, o declarație sumară de ieșire, o declarație de reexport sau o notificare de reexport, precum și existența, autenticitatea, corectitudinea și valabilitatea documentelor justificative, și pot examina contabilitatea declarantului și alte evidențe referitoare la operațiunile privind mărfurile în cauză sau la alte operațiuni comerciale anterioare sau ulterioare implicând aceste mărfuri **după acordarea liberului de vamă.**”

65. Pct.29 al Deciziei Curții Constituționale nr. 125 din 25.11.2019 prevede:

”Pentru a asigura executarea eventualului control ulterior prin reverificarea declarației vamale, legislatorul obligă persoanele care desfășoară tranzacții economice externe să păstreze documentele aferente acestor operațiuni timp de 4 ani calendaristici (articolul 202⁵ alin. (2) din Codul vamal). Prin urmare, termenul de 4 ani este o perioadă de timp în interiorul căruia, pe de o parte, agentul economic este ținut să păstreze actele aferente tranzacțiilor economice externe, iar pe de altă parte, organul vamal este îndreptățit să efectueze controlul ulterior de reverificare a declarației vamale. Prin stabilirea acestui termen participanții la raporturile juridice se asigură cu previzibilitatea și certitudinea necesară tranzacțiilor de import al mărfurilor.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

66. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia în prezenta cauză de contencios administrativ la 9 noiembrie 2022.

67. Din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat la adresa de e-mail copia dispozitivului deciziei la 10 noiembrie 2022, iar decizia motivată la data de 24 februarie 2023, fapte confirmate prin extrasele din poșta electronică, anexate la dosar (f.d.70/71 Vol. II).

68. Astfel, completul de judecată reține că SRL „ATD-Unic”, reprezentată de avocații Guțu Valentin și Guțu Tatiana, s-a conformat dispozițiilor art. 245 Cod administrativ și a depus în termen recursul.

69. Reprezentantul recurentului SRL „ATD-Unic” – avocatul Tatiana Guțu în ședința de judecată a solicitat casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 9 noiembrie 2022, a hotărârii și încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 noiembrie 2021 pe motivele de fapt și de drept invocate în cererea de recurs.

70. Reprezentantul intimaților Serviciul Vamal al republicii Moldova și Biroul Vamal Centru – Vadim Guțanu, în ședința de judecată a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de pe motivele de fapt și de drept invocate în referință.

71. Examinând cauza în ordine de recurs, ascultând părțile în raport de motivele de recurs, și cele din referință Completul de judecată ajunge la concluzia că constatările instanței de apel, nu pot fi menținute, având în vedere necesitatea lămuririi cauzei sub unele aspectele de drept.

72. Astfel SC „ATD-Unic” SRL, în perioada 15.05.2015 - 29.09.2015, a importat în Republica Moldova mărfuri agricole - motosăpătoare dezasamblate tip Weima de diferite modele, clasificate la poziția tarifară 84322950, exportator fiind ChongqingWima Agricultural Machinery Co” Ltd, China, care, prin intermediul SRL „Broker Universal”, au fost vămuite conform următoarelor declarații vamale: DV3019I7794 din 15 mai 2015; DV3019I9704 din 22 iunie 2015; DV3019I2681 din 7 august 2015 și DV3019I16132 din 29 septembrie 2015.

73. Prin scrisoarea 6899 din 28 iunie 2015 Serviciul Vamal, la adresarea SC ”ATD Unic” SRL referitor la stabilirea poziției tarifare pentru agregatele de diferite modele utilizate pentru prelucrarea solului, a solicitat prezentarea unui raport de expertiză pentru fiecare model în parte, care ar descrie cât mai amplu caracteristicile agregatelor importate (f.d. 157-158, Vol.I).

74. Prin scrisoarea 10074 din 19.08.2015 Serviciul Vamal, la adresarea SC ”ATD Unic” SRL referitor la stabilirea poziției tarifare pentru produsele de modele WM1100C, WM500...și descrierea termenilor ”motosăpătoare” și ”motocultoare” a relatat: ”Stabilirea poziției tarifare a mărfurilor se efectuează potrivit prevederilor

Nomenclatoarele combinate a mărfurilor Republicii Moldova, aprobate prin Legea nr. 172 din 25.07.2014, în vigoare la 1 ianuarie 2015, în concordanță cu anexa la Convenția internațională privind sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor, încheiat la Bruxelles la 14 iulie 1983 și la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 112 din 22.04.2004.

Ținem să menționăm, că prin scrisoarea nr. 28/06-6899 din 11.06.2015 Serviciul Vamal și-a exprimat viziunea referitor la clasificarea produselor la pozițiile tarifare 8432 și 8701 – descrierea termenilor de "motosăpătoare" și "motocultoare", solicitând informații suplimentare necesare pentru stabilirea pozițiilor tarifare pentru aceste, cum ar fi: 1) prezența sau absența dispozitivului de remorcare care în principal asigură funcția de a trage sau a împinge alte mașini sau aparate (remorci, semiremorci, pluguri etc); 2) posibilitatea de montare a uneltelor interschimbabile inclusiv și pe o osie în locul roților; 3) prezența sau absența unei prize de forță cu utilizare generală sau orice alt dispozitiv care ar permite transmiterea forței motorului la diferite mașini sau aparate destinate îndeplinirii unei funcții.

Pe cale de consecință și dat fiind că informația în cauză lipsește în actele de însoțire anexate la cererile susmenționate, Serviciul Vamal, repetat, solicită prezentarea informației pentru fiecare produs în parte.

Concomitent cu cele vizate, Vă informăm că potrivit prevederilor art. 141³ din Codul Vamal din 20.07.2000, sunteți în drept să solicitați Serviciului Vamal emiterea deciziei tarifare prealabile privind clasificarea mărfurilor. În acest context, subliniem că decizia tarifară prealabilă este obligatorie atât pentru organele vamale cât și pentru solicitant, asigurând cadrul juridic, în cazul în care formalitățile vamale sânt îndeplinite datei la care s-a comunicat informația, iar mărfurile sânt identice cu cele menționate în decizie.

Rieșind din cele expuse, Vă propunem să utilizați norma de drept vizată, consultând procedura de solicitare a deciziei tarifare prealabile stabilită prin Ordinul Serviciului Vamal nr.80 din 28.02.2012 "privind aprobarea Instrucțiunii cu privire la procedura de completare și examinare a cererilor privind decizia tarifară prealabilă" (Monitorul Oficial nr.99-102/629 din 5.05.2012), sau să consultați Registrul deciiilor tarifare prealabile plasat pe pagina web a Serviciului Vamal www.customs.gov.md, rubrica "Informații pentru agenți economici". (f.d. 170-171, Vol.I).

75. Prin raportul 2905 din 10.05.2017 Direcția Control Ulterior a solicitat suportul Direcției Valoare în vamă, clasificarea și originea mărfurilor, în vederea expunerii asupra corectitudinii clasificării mărfurilor la poziția tarifară 8432, menționate anterior și identificate la agentul economic SC "ATD Unic" SRL și SC "Electromașina" SRL, pentru perioada anilor 2015-2017 (f.d.154, Vol.I).

76. Prin raportul 4044/2006.2017 a Direcției Control Ulterior s-a relatat următoarele: "Prin prezenta, Direcția Control Ulterior, urmare a expunerii Organizației Mondiale a Vămilor, cu referire la corectitudinea clasificării "motocultoarelor", a efectuat analiza mărfurilor importate în perioada anilor 2014-2015, declarate la poziția tarifară "8432".

Astfel, s-a stabilit că, în perioada anului 2015, de la furnizorul "Chongqi Ng Weima Agricultural Machine (China)", "ATD-Unic" SRL, a importat "motosăpătoare dezasamblate Weima WM5000; WM1100; WM 900, clasificate la subpoziția tarifară 843229.50, cu taxa vamală – 0 %, care conform Legii nr.172 din 25.07.2014, urma să fie clasificată la poziția tarifară 870110.00 "motocultoare", cu taxa vamală – 8 % (DV nr.301917794 din 15.05.2015; DV nr.301919704 din 22.06.2015; DV nr.301912681 din 07.08.2015; DV nr.301912681 din 29.09.2015), valoarea mărfii constituind 4118521,98 lei MD, corespunzător suma prejudiciului estimat este de 329481,75 lei.

Conform paginii web al producătorului "cccme.org.cn/shop/cccme11762/product.aspx" s-a constatat că, mașinile agricole de model WM 500; 1100; 900; - se clasifică ca "motocultoare", care urmează a fi clasificate la poziția tarifară 870110.00.

Totodată, urmare a răspunsului parvenit, în rezultatul solicitării asistenței profesionale de la Direcția Valoare în vamă, clasificarea și originea mărfurilor, în vederea expunerii asupra corectitudinii clasificării mărfurilor la poziția tarifară 8432, s-au relatat următoarele;

"Clasificarea mărfurilor se stabilește în conformitate cu Nomenclatura combinată a mărfurilor aprobată prin Legea nr.172 din 25.07.2014, în corespundere cu Convenția internațională cu privire la Sistemul Armonizat de descriere și codificare a mărfurilor, la care Republica Moldova a aderat prin Legea 112 din 22.04.2004".

Astfel, la solicitarea Serviciului Vamal, în cadrul Sesiunii 57-a a Comitetului Sistemului Armonizat al Organizației Mondiale a Vămilor, desfășurate în martie 2016, s-a examinat clasificarea modelelor vizate de tehnica agricolă cu o singură osie. În consecință, Comitetul a adoptat decizia de clasificare a acestora la poziția tarifară "8701".

Ca rezultat, s-au emis Norme metodologice cu privire la clasificarea motocultoarelor și mașinilor autopropulsate agricole aprobate prin Ordinul nr.127-O din 18.04.2016 (Monitorul Oficial nr.114-122/702 din 29.04.2016), care nu are caracter retroactiv.

Din cele relatate mai sus, solicităm, includerea agentului economic "ATD-Unic" SRL, expus în prezentul raport, în programul de activitate pe semestrul II 2017."

77. Analizând actele dosarului, instanța retine că în urma controlului vamal ulterior efectuat către Biroul Vamal Centru în privința corectitudinii clasificării mărfurilor au fost întocmite deciziile de clasificare a mărfurilor nr. 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238 din 5 noiembrie 2019, prin care a fost reclasificat codul mărfurilor vamale din 843229500 în 870110000.

78. La 24 ianuarie 2020, Biroul Vamal Centru a adoptat decizia de regularizare nr. 1736 și a stabilit că suma totală a drepturilor de import spre încasare de la reclamantă constituie 2 038 057,32 lei.

79. Astfel, recurenta reclamantă în 2015 a importat produse, a depus declarația de valoare în vamă în care a trecut informațiile cu privire la bunurile importate,

atribuindu-le poziției tarifare ”motosăpătoare”, a indicat valoarea tranzacției, inclusiv a anexat documentele de achiziție unde se găsea menționată valoarea.

80. Organele vamale ale Republicii Moldova la acel moment întâmpinau dificultăți în interpretarea corectă a poziției tarifare a mărfurilor similare celor importate de către SC ”ATD-Unic” SRL.

81. La solicitarea Serviciului Vamal, în cadrul Sesiunii 57-a a Comitetului Sistemului Armonizat al Organizației Mondiale a Vămirilor, desfășurate în martie 2016, s-a examinat clasificarea modelelor vizate de tehnica agricolă cu o singură osie. În consecință, Comitetul a adoptat decizia de clasificare a acestora la poziția tarifară ”8701”.

82. Ca rezultat, s-au emis Norme metodologice cu privire la clasificarea motocultoarelor și mașinilor autopropulsate agricole aprobate prin Ordinul nr.127-O din 18.04.2016 (Monitorul Oficial nr.114-122/702 din 29.04.2016). Completul de judecată ține să accentueze că aceste norme metodologice nu reprezintă reguli noi de atribuire a poziției tarifare pentru mărfurile importate, și anume a ”motosăpătoarelor”/”motocultoarelor”, ci e o asistență metodică pentru factorii de decizie vamali și a agenții economici în vederea stabilirii corecte a poziției tarifare. Respectiv, opinia Direcției Control Ulterior, expusă în raportul 4044/2006.2017, precum că aceste norme metodologice nu ar avea putere retroactivă și ca efect nu ar putea fi aplicate pentru mărfurile importate până la aprobarea lor, este una eronată. Or, aceste norme metodologice nu instituie reguli noi de stabilire a poziției tarifare, ci clarifică cum trebuiau corect să fie clasificate produsele importate – ”motosăpătoare” sau ”motocultoare”.

83. Cu referire la concluziile instanțelor ierarhic inferioare privind corectitudinea atribuirii de către Serviciul Vamal, ca efect al controlului ulterior din 2019, a mărfurilor importate în 2015 la poziția tarifară – ”motocultoare”, acestea sunt corecte, bine motivate, bazate pe circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu constată prezența unor circumstanțe de fapt care să determine intervenția în aprecierile instanțelor ierarhic inferioare. Argumentul reclamantei recurente, potrivit căruia, în 2019 reglementările legale referitoare la nomenclatorul tarifar s-au schimbat și nu este corect ca mărfurile importate în 2015 să fie clasificate în baza reglementărilor din 2019, este unul neîntemeiat. Or, această afirmație este una pur declarativă. Prevederile legale referitoare la pozițiile tarifare a ”motosăpătoarelor” și ”motocultoarelor” în perioada 2015-2019 nu s-au schimbat. S-au schimbat doar normele metodologice care servesc ca un îndrumător pentru clarificarea corectă a acestor poziții.

84. Din art. 181¹ alin. (2) și (4) Cod vamal (nr. 1149-XIV din 20.07.2000), contrar alegației recurente că controlul ulterior poate fi efectuat doar într-un termen de 90 de zile de la momentul acordării liberului de vamă, rezultă că organele vamale pot demara un control ulterior importului, într-o perioadă de 4 ani de la acordarea liberului de vamă, pentru a se convinge de exactitatea datelor cuprinse în declarația vamală. În acest sens a statuat și Curtea Constituțională în Decizia nr. 125 din 25.11.2019.

85. În exercitarea acestui drept, organul vamal poate verifica orice documente, registre referitoare la mărfurile vămuite, care dețin informații în legătură cu aceste

mărfuri și pot face un control fizic al mărfurilor, dacă acestea există. Dacă în baza informațiilor nou dobândite constată că dispozițiile ce reglementează regimul vamal au fost aplicate pe baza unor informații incomplete sau incorecte, autoritățile vamale trebuie să ia măsurile necesare pentru reglementarea situației.

86. Prin urmare, organele vamale au dreptul a face verificări suplimentare și ulterioare importului pentru a determina dacă la momentul importului s-au stabilit corect drepturile de import. Scopul controlului ulterior este descoperirea unor informații noi, fie ascunse de importator la data depunerii declarației de valoare în vamă, fie inexacte, fie nereale, fie **inaccesibile** din alte cauze organului vamal, pe baza cărora să stabilească corect drepturile de import la momentul depunerii declarației de valoare în vamă.

87. Totodată, în cazul constatării, ulterioare acordării liberului de vamă, a unor erori în ce privește stabilirea corectă a poziției tarifare și neachitare, ca efect, al unor obligații financiare la buget, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că de către instanțele ierarhic inferioare urma să se dea apreciere următoarelor circumstanțe de fapt, și anume:

– dacă autoritățile vamale în procesul de stabilire a drepturilor de import și depistare a unor eventuale erori la calculul obligațiilor de plată la buget au avut un rol pasiv sau activ;

– dacă neplata obligațiilor vamale de achitare a drepturilor de import s-a datorat unei erori din partea autorităților vamale care nu ar fi putut fi detectată în condiții rezonabile de către debitor (SC "ATD-Unic" SRL), acesta acționând la rândul lui de bună credință și respectând toate dispozițiile prevăzute de legislația în vigoare în ceea ce privește declarația vamală;

– pentru a se stabili dacă eroarea care ar fi putut fi comisă de autoritățile vamale la acordarea liberului de vamă în 2015 nu ar fi putut fi detectată, în mod rezonabil, de către importatoarea SC "ATD-Unic" SRL, trebuie să se țină cont, în special: de natura erorii; de experiența profesională a agentului economic; de gradul de diligență pe care l-a exercitat importatorul.

88. Completul de judecată atestă că, la adoptarea actului de dispoziție, instanța de apel urma să efectueze o analiză amplă a suportului probator prezent la materialele cauzei, raportându-l la normele de drept ce guvernează raportul litigios, pentru a constata circumstanțele importante ale pricinii, și anume a celor indicate în pct.87.

89. Contrar obligației menționate *supra*, instanța de recurs remarcă că, instanțele inferioare au omis să dea o apreciere acestor circumstanțe importante ale cauzei, probelor anexate la materialele cauzei în acest sens. Pentru a se expune asupra legalității și temeiniciei deciziei contestate de către SRL „ATD-Unica”, era necesar de a stabili cu suficientă claritate toate circumstanțele ce au determinat emiterea deciziei respective, ceea ce nu a fost făcut la examinarea cauzei în fond.

90. Subsecvent, Completul de judecată menționează că, Biroul Vamal a anexat la referința suplimentară declarații vamale, însă instanța nu le poate da o apreciere, deoarece analizarea, direct în faza recursului, a motivelor/probelor ar duce la privarea părții de un grad de jurisdicție și implicit la încălcarea principiului „non omisso medio”, ceea ce este inadmisibil. Astfel, aspectele invocate, precum că SRL „ATD-Unica” în perioada anului 2014 a efectuat careva tranzacții economice în baza

declarațiilor vamale de import, și anume importarea aceluiași tip de marfă ca în prezenta speță, declarând marfa importată la subdiviziunea tarifară 87011000, așa cum le-a clasificat și Serviciul Vamal în deciziile de clasificare a mărfurilor nr. 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238 din 5 noiembrie 2019 urmare a efectuării controlului ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale pentru anul 2015, trebuie clarificate de către instanța de fond, neputând fi analizate direct în recurs, pentru că acestea țin de fondul cauzei deduse judecării care nu au fost analizate.

91. Prin urmare, reieșind din faptul că în instanța de recurs nu pot fi administrate probe noi, Completul de judecată este în imposibilitate să dea o apreciere corespunzătoare speței date, or, reieșind din înscrisurile anexate la materialele cauzei, se atestă că acestea nu sunt suficiente pentru a stabili cu certitudine circumstanțele care au stat la baza emiterii actelor administrative ce constituie obiect al prezentei cauze.

92. În conformitate cu art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanței, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

93. Prin urmare, instanța de apel este datoare să verifice, în limitele cererii de apel, stabilirea situației de fapt și aplicarea legii de către prima instanță, având posibilitatea de completare a probelor administrate de prima instanță, precum și administrarea probelor noi propuse în condițiile art. 372 alin. (1) Cod de procedură civilă dacă sunt necesare pentru soluționarea cauzei.

94. Deci, dispoziția art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă statuează caracterul devolutiv al apelului, cale ordinară de atac ce are ca principală trăsătură aducerea litigiului în fața instanței de apel ca instanță de fond în limita cererii de apel, adică i se transmite dreptul de a judeca cauza de la o instanță de fond la o altă instanță ierarhic superioară și astfel, are obligația de a rejudeca fondul acesteia.

95. Or, ținând seama de caracterul imperativ al normei juridice, trebuie reținut faptul că instanței de recurs nu îi este conferită prin lege posibilitatea de a proceda la reevaluarea situației de fapt, și implicit la o reevaluare a probelor pe baza cărora această situație a fost stabilită de instanța a cărei hotărâre este supusă controlului judiciar.

96. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că efectul art. 6 § 1 din Convenție este, inter alia, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa. Corelând prevederile legale procedurale naționale cu jurisprudența CtEDO referitor la obligația instanțelor naționale de a-și motiva soluțiile, instanța de recurs conchide că circumstanțele expuse anterior denotă că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligațiile. Iar aceasta nu poate echivala decât cu încălcarea dreptului la un proces echitabil al recurente, inclusiv dreptul de acces liber la justiție în raport cu obligația instanței de „a auzi” justițiabilii, garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenție.

97. În concluzie, în cazul analizat, Completul de judecată consideră că singura soluție legală și rezonabilă este casarea integrală a deciziei și trimiterea spre rejudecare a cauzei.

98. În rejudecare, instanța de apel va cerceta fondul cauzei, în raport de susținerile și apărările părților, în vederea pronunțării unei hotărâri judecătorești legale și temeinice, respectând dreptul garantat al participanților la proces la un proces echitabil.

99. Prin urmare, constatând incidența motivului de recurs prevăzut de art. 245¹ alin.(1) lit. d) Cod administrativ, instanța va admis recursul.

100. Conform art. 258 alin. (3), art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „ATD-Unic”, reprezentată de avocații Guțu Valentin și Guțu Tatiana.

Casează decizia din 9 noiembrie 2022, adoptată, în cauza de contencios administrativ depusă Societatea cu Răspundere Limitată „ATD-Unic” împotriva Biroului Vamal Centru, Serviciul Vamal, terț de Societatea cu Răspundere Limitată „Broker-Universal” cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și încasarea cheltuielilor de judecată.

Restituie cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc